

KORACI DO REGISTRACIJE SEOSKOG TURIZMA NA OPG-U

ŠTO JE SEOSKI TURIZAM?

Seoski turizam je dopunska djelatnost osnovne poljoprivredne proizvodnje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG-a) i jedan je od niza posebnih oblika ruralnog turizma. Propisan je zakonodavstvom vezanim za turizam, ugostiteljstvo i poljoprivredu. Podrazumijeva boravak i smještaj turista u seoskoj sredini koja posjetiteljima pruža odmor u čistom okolišu, šetnje te uživanje u zdravoj, ukusnoj i na tradicionalan način pripremljenoj hrani. Seoski turizam pruža i različite mogućnosti aktivnog sudjelovanja u životu i radu na selu. U pružanju tih usluga mogu sudjelovati nositelj i članovi OPG-a, članovi obiteljskog kućanstva i radnici na OPG-u.

Agroturizam je jedan od naziva za seoski turizam, najviše se koristi u marketinške svrhe, a uz njega OPG može koristiti i druge komercijalne nazive kao što su turističko seljačko domaćinstvo te turističko seljačko gospodarstvo.

Ruralni turizam je zajednički naziv za sve oblike turizma u ruralnom prostoru (seoski, lovni, ribolovni, ekoturizam, zdravstveni, sportsko-rekreacijski, rezidencijalni (*kuće za odmor*), edukacijski, zavičajni, nostalgični, avanturistički, tranzitni, kamping turizam, kontinentalni nautički turizam, gastronomski i enogastronomski, turizam zaštićenih dijelova prirode, kulturni, vjerski, poslovni i sl.).

Objekt u kojem se pružaju turističke i ugostiteljske usluge na OPG-u funkcionalna je cjelina u kojem se, ovisno o vrsti, pružaju ugostiteljske usluge pripremanja i usluživanja jela, pića i napitaka uobičajenih za kraj u kojem se nalazi OPG, iz poljoprivrednih proizvoda pretežito vlastite proizvodnje, usluge smještaja te ostale usluge u funkciji turističke potrošnje.

Važno je dakle razlikovati dvije vrste usluga koje OPG može pružati odvojeno ili zajedno gostima u sklopu seoskog turizma, a to su turističke i ugostiteljske usluge.

TURISTIČKE USLUGE OPG-a

Turističke usluge koje OPG može pružati radi odmora i rekreacije turista u sklopu svoje dopunske djelatnosti seoskog turizma, sukladno *Zakonu o pružanju usluga u turizmu (NN 130/17, 25/19, 98/19, 42/20)* su:

- sudjelovanje u poljoprivrednim aktivnostima: berba voća i povrća, ubiranje ljetine i sl.
- sudjelovanje u aktivnostima akvakulture
- lov i ribolov te prezentacija načina lova i ribolova
- vožnja kočijom, čamcem, biciklom, jahanje, pješačenje i slične aktivnosti
- aktivnosti aktivnog i pustolovnog turizma (*uz posebne uvjete i certifikate/uvjerenja propisane za te aktivnosti*)
- iznajmljivanje prostora, sredstava, pribora i opreme
- iznajmljivanje prostora za izlet i piknik
- provođenje programa kreativnih i edukativnih radionica vezanih za poljoprivredu, akvakulturu, tradicijske obrte i sl.
- prezentacija poljoprivrednog gospodarstva, lovišta i šuma te prirodnih i kulturnih vrijednosti u okviru njih
- posjeti etnozbirkama i sl.

Za navedene turističke usluge nije potrebna posebna registracija već se one pružaju u sklopu upisanih dopunskih djelatnosti u Upisniku OPG-a.

SPECIFIČNE TURISTIČKE USLUGE OPG-a

Kod pružanja turističkih usluga aktivnog i pustolovnog turizma i za organizaciju manifestacija koje uključuju takve aktivnosti su propisani posebni uvjeti te posjedovanje certifikata/uvjerenja koje izdaje Stručno povjerenstvo pri Hrvatskoj gospodarskoj komori. U slučaju neposjedovanja istog, može se angažirati osoba koja ima odgovarajuće domaće ili strano uvjerenje, odnosno certifikat kojim se utvrđuje sposobnost i razina vještine obavljanja aktivnosti.

OPG može pružati i pojedine usluge turističke agencije i to kod pružanja turističkih usluga aktivnog i pustolovnog turizma. Za goste koji koriste usluge smještaja mogu se pružati usluge izleta i turističkog transfera, uz ispunjavanje uvjeta propisanih za turističku agenciju i to za najviše 50 turista istodobno.

UGOSTITELJSKE USLUGE OPG-a

Ugostiteljske usluge koje OPG može pružati sukladno *Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti (NN 85/15, 121/16, 99/18, 25/19, 98/19, 32/20, 42/20)* su:

1. pripremanje i usluživanje jela, pića i napitaka iz pretežito vlastite proizvodnje za najviše 80 gostiju istodobno,
2. usluživanje (kušanje) mošta, vina, voćnih vina, drugih proizvoda od vina i voćnih vina, jakih alkoholnih i alkoholnih pića te domaćih narezaka iz vlastite proizvodnje u uređenom dijelu stambenog ili gospodarskog objekta, u zatvorenom, natkrivenom ili na otvorenom prostoru za najviše 80 gostiju istodobno,
3. smještaj u sobi, apartmanu, ruralnoj kući za odmor do najviše 10 soba, odnosno za 20 gostiju istodobno, u koji broj se ne ubrajaju pomoćni kreveti,
4. smještaj u kampu i/ili kamp odmorištu s ukupno najviše 10 smještajnih jedinica, odnosno za 30 gostiju istodobno, u taj broj se ne ubrajaju djeca do 12 godina starosti,
5. kapacitet u objektu za robinzonski smještaj se određuje prema broju gostiju koji mogu sigurno boraviti u njemu.

Usluge se mogu pružati u više vrsta objekata do ukupno 80 gostiju istodobno.

Iznimno se usluge mogu pružati i za više od 80 osoba radi organiziranja prigodnih tradicijskih proslava i manifestacija najviše deset puta tijekom kalendarske godine, uz obvezu prijave mjesno nadležnom uredu središnjeg tijela državne uprave nadležnog za inspekcijske poslove u području ugostiteljstva, tri dana prije događaja.

Gostima koji koriste navedene smještaje **mora biti omogućeno korištenje usluge pripremanja i usluživanja jela, pića i napitaka** (doručak ili polupansion ili puni pansion) iz pretežito vlastite proizvodnje.

Objekti ili zemljište (za kamp) u kojima se pružaju usluge na OPG-u moraju biti u vlasništvu, moraju ispunjavati uvjete sukladno posebnim propisima kojima se uređuje gradnja te ispunjavati **minimalne uvjete za vrstu i uvjete za kategoriju**.

Iznimno, iznajmljivač može pružati usluge i u objektu ili na zemljištu koji su u vlasništvu njegovog bračnog ili izvanbračnog druga, životnog partnera, srodnika ili člana obitelji, uz njihovu pisanu suglasnost. Za objekte u kojim se pružaju ugostiteljske usluge, a koji se nalaze u postupku legalizacije izdaje se privremeno Rješenje.

OSNOVNI UVJETI ZA OBJEKTE NA OPG-U

Svi uvjeti su detaljno propisani *Pravilnikom o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge na OPG-u (NN 54/16, NN 69/17, 120/19)*.

Objekt na OPG-u funkcionalna je cjelina u kojem se, ovisno o vrsti, pružaju ugostiteljske usluge pripremanja i usluživanja jela, pića i napitaka uobičajenih za kraj u kojem se nalazi OPG, iz poljoprivrednih proizvoda **pretežito vlastite proizvodnje**, usluge smještaja te ostale usluge u funkciji turističke potrošnje.

U pretežito vlastitu proizvodnju OPG-a spadaju:

- poljoprivredni proizvodi proizvedeni na OPG-u koji pruža ugostiteljske usluge
- poljoprivredni proizvodi kupljeni od drugih PG-a (Upisnik)
- nedrvni šumski proizvodi, samoniklo bilje, gljive, puževi, žabe, ribe i drugi vodeni i morski organizmi te divljač, koje član OPG-a ulovi, ubere ili kupi
- Jela, pića i napici uobičajeni za kraj u kojem se nalazi OPG su proizvodi od pretežito vlastite proizvodnje i usluženi na tradicionalan način (domaća jela, pića i napici)

Proizvodi za pripremu domaćih jela, pića i napitaka (brašno, riža, margarin, maslac, ulje, sol, svi začini, šećer, mineralna voda, čaj, kava i sl.) ne moraju biti iz pretežito vlastite proizvodnje.

Vrste objekata na OPG-u razvrstanih sukladno obveznim ugostiteljskim uslugama:

1. **Vinotočje/Kušaonica** – objekt u kojem se gostima pripremaju i uslužuju vina i/ili voćna vina i/ili proizvodi od vina i/ili voćnih vina i/ili ostala alkoholna pića i/ili naresci (suhomesnati proizvodi, sirevi i slično) i/ili namazi koji se sljubljuju s tim pićima
2. **Izletište** – objekt u kojem se gostima pripremaju i uslužuju topla i hladna jela, pića i napici
3. **Soba – Apartman** – objekt u kojem OPG pruža uslugu smještaja, opremljen tako da gost sam može pripremati i konzumirati hranu
4. **Ruralna kuća za odmor** – objekt u kojem OPG pruža uslugu smještaja i korištenja okućnice, opremljen da gost sam može pripremati i konzumirati hranu
5. **Kamp** – objekt na kojem OPG pruža usluge smještaja na smještajnim jedinicama na otvorenom prostoru – usluge kampiranja
6. **Kamp odmorište** – objekt na kojem OPG pruža usluge kampiranja za kraći odmor gosta s vlastitom pokretnom opremom za kampiranje
8. **Objekt za robinzonski smještaj** – objekt u kojem OPG pruža usluge smještaja u prostorijama ili na prostorima pod neuobičajenim okolnostima i uvjetima.

U svim navedenim objektima koji pružaju uslugu smještaja OPG mora pripremiti i uslužiti jelo, piće i napitke, na zahtjev gosta.

Oznaka kategorije za objekte Soba, Apartman, Ruralna kuća za odmor i Kamp je sunce, a oznaka kvalitete je Q.

Minimalni uvjeti, uvjeti za vrstu i uvjeti za kategorije navedenih objekata detaljno su propisani *Prilozima I., II., III., IV. i IVa. navedenog Pravilnika*, te se preporučuje svima koji razmišljaju o diversifikaciji svoje poljoprivredne proizvodnje na pružanje ugostiteljskih usluga na OPG-u da detaljno prouče sve propisane uvjete za objekte koje planiraju otvoriti.

POSEBAN SMJEŠTAJ U TRADICIJSKIM OBJEKTIMA

OPG koji pruža usluge smještaja u gore navedenim vrstama objekata može iste pružati i u **tradicijskim objektima u funkciji poljoprivredne proizvodnje** (klijet, pastirska koliba, katun, kažun, ribarska koliba, štagalj i sl).

Ovi tradicijski objekti mogu se nalaziti na samom OPG-u ili u ruralnom okruženju izvan OPG-a. Gosti mogu sami na svoj način i na svoju odgovornost pripremati i konzumirati jela, a može se organizirati usluživanje hrane, pića i napitaka i na catering način.

OSTALI UVJETI I OBVEZE

- Zahtjev za izdavanje rješenja o odobrenju za pružanje ugostiteljskih usluga na OPG-u (*MTU - nadležni ured za gospodarstvo*)
- Upis u Registar objekata u poslovanju s hranom - objekti koji pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu (*Državni inspektorat: <https://zdravlje.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-1297/javnozdravstvena-zastita/hrana-1359/registracija-subjekata-i-objekata-u-poslovanju-s-hranom/1856>*)
- upis u Registar poreznih obveznika pri nadležnoj ispostavi porezne uprave u roku 8 dana od početka obavljanja djelatnosti (*bez obzira na visinu primitaka*)
- upis dopunskih djelatnosti u Upisniku OPG-a u nadležnom regionalnom uredu Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
- objaviti uvjete, sadržaj i cijenu svake pojedine usluge na hrvatskom jeziku, a može istodobno i na nekom drugom jeziku i pridržavati se tih uvjeta, sadržaja i cijena (*paušalno*)
- uz uvjete, sadržaj i cijenu usluga navesti i cijenu boravišne pristojbe

- za svaku izvršenu uslugu korisniku izdati račun, sukladno posebnim propisima kojima se uređuje izdavanje i čuvanje računa (*fiskalni račun*)
- omogućiti korisniku usluge podnošenje pisanog prigovora u svojim poslovnim prostorijama
- istaknuti na ulazu u objekt radno vrijeme (najbolje navesti: *uz prethodni dogovor*)
- izraditi normative namirnica, pića i napitaka kod usluga spravljanja i ponude hrane
- kod pružanja usluga spravljanja i ponude hrane osigurati poštivanje zdravstvenih uvjeta za osobe (*sanitarna knjižica i higijenski minimum*)
- vidno istaknuti na propisani način, natpis s oznakom vrste i kategorije objekta
- vidno u objektu istaknuti oznaku o zabrani usluživanja, odnosno konzumiranja alkoholnih pića, drugih pića i/ili napitaka koji sadrže alkohol osobama mlađim od 18 godina
- kod usluge pripremanja i usluživanja jela, pića i napitaka iz pretežito vlastite proizvodnje voditi računa da su ispunjeni uvjeti propisani posebnim propisima o hrani i da su jela, pića i napitci uobičajeni za kraj u kojem se nalazi OPG te osigurati sustav sljedivosti (*pisane procedure i evidencije*)
- voditi popis gostiju, kod smještaja (*e-vizitor*)
- osigurati goste od nesretnog slučaja kod pojedinih usluga (*najbolje u svim slučajevima*)
- voditi evidenciju o pruženim uslugama OPG-a (*u Agronet sustavu*)

Važno je redovito pratiti i informirati se o izmjenama propisa vezanih za pružanje usluga, a zbog odgovornosti koju OPG preuzima njihovom registracijom. Informacije se mogu potražiti u Upravi za stručnu podršku razvoju poljoprivrede i ribarstva Ministarstva poljoprivrede.

Zagreb, listopad 2022.

Anđelka Pejaković, dipl. ing. agr.
 Ankica Rogošić, dipl. ing. agr.
 Višnja Krapljan, dipl. ing. agr.
 Andrea Ćosić, dipl. ing. agr.
 Dragica Tresk Penezić, dipl. ing. agr.